

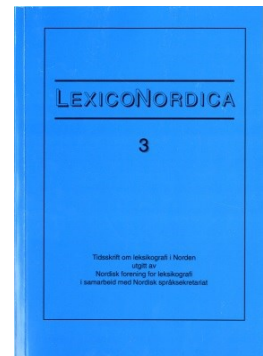
LexicoNordica

Titel: Forord

Forfatter: Henning Bergenholtz og Sven-Göran Malmgren

Kilde: LexicoNordica 3, 1996, s. 1-4

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive>

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre LexicoNordica (1-16) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Henning Bergenholtz/Sven-Göran Malmgren

Forord

I alle tre hidtidige udgaver af tidsskriftet har redaktionen haft den på samme tid problematiske og fordelagtige situation, at der har været flere bidrag, end vi har kunnet optage. For at et tidsskrift skal kunne eksistere, må mindst to forudsætninger være opfyldt: et rigeligt antal tilbud om artikler, diskussionsbidrag og anmeldelser og et tilstrækkeligt antal abonnenter. Til hver temadel har de fleste artikler dog bestået af skriftlige versioner af nogle af de foredrag, som har været holdt i forbindelse med de symposier, som har været afholdt på Schæffergården. Mængden af ikke-tematiske artikler har derimod indtil nu været mindre end mængden af tematiske bidrag. Derfor er der flere grunde. Dels har redaktionen hidtil ikke gjort forsøg på at opfordre til yderligere bidrag, bl.a. med henblik på nødvendigheden af at begrænse omfanget af de enkelte numre. Dels har tidsskriftet en naturlig konkurrent i Nordiske Studier i Leksikografi, som indtil nu er udkommet hver andet år i tilslutning til foreningens konferencer. Bind tre udgivet af Ásta Svavarsdóttir/Guðrún Kvaran/Jón Hilmar Jónsson med bidrag fra konferencen i Reykjavík '95 indeholder således 42 artikler.

Vi har derfor følgende situation: På den ene side ser vi os nødsaget til at påpege, at den hidtidige praksis ved antagelse af artikler vil blive yderligere strammet, så omfanget af de enkelte numre af Lexico-Nordica ikke overstiger 250 sider. Vi vil på den anden side samtidig tilskynde til indsendelse af uopfordrede bidrag til den ikke-tematiske del. Derudover forventer og håber vi på en fortsat indsendelse af anmeldelser, som udgør en væsentlig del af tidsskriftets profil. Her vil vi pege på, at den stigende strøm af CD-ROM-ordbøger indtil nu ikke har ført til en tilsvarende mængde af anmeldelser.

Anmeldelser er i øvrigt objekt for en stigende interesse med forslag til en slags normering af varedeklarationer, omtaler og af anmeldelser for almindelige ordbogsbrugere og for metaleksikografer (bl.a. Thomsen 1996). En af artiklerne i dette nummer kan forstås både som et bidrag til yderligere overvejelser om leksikografiske kvalitetsbedømmelser. Mikkelsens mål er "at få kortlagt omfanget og arten af de eksplicitte selvforståelsesoplysninger, idet en sådan oversigt vil kunne tjene som værktøjsskabe for den, som skal evaluere en ordbog". Denne selvforståelse findes i ordbøgernes forord og bruger-

vejledning, som her får en positiv revurdering. Disse fortekster læses i øvrigt også i højere grad af andre end metaleksikografer (hvilket mange forlagsleksikografer betvivler). Dette påvises af Wolf (1994:335–338), som har analyseret svar fra 288 informanter. Disse informanter deles op i FA (Facharbeiter), FS (Berufstätiger mit Fachschulabschluß), HS (Berufstätiger mit Hochschul-/Universitätsabschluß) og angiver alt have læst forord og evt. brugervejledning i følgende omfang:

antal informanter i %			
læst forteksten	HS	FS	FA
ja	66	74	55
nej	34	26	45

Andelen af informanter, der har læst forteksten, anser Wolf (1994: 336) for utilfredsstillende. Vi deler ikke denne interpretation. Hvis virkelig dette resultat kan overføres til andre brugerundersøgelser, taler alt for at lægge større og ikke mindre vægt på en udførlig brugervejledning. Det gælder desuden også, hvis tallene for nej- og ja-svar blev byttet om.

Artiklen af Mikkelsen giver anledning til endnu en kommentar. Denne indeholder sammen med en bedømmelse af forteksten i 155 danske fagordbøger bibliografiske angivelser til disse ordbøger. Lignende oversigter foreligger sandsynligvis også for andre ordbøger i Norden. Det må være en opgave for den leksikografiske forskning i Norden at tage initiativ til en sådan bibliografisk oversigt. Med udgangspunkt i Haugen (1985) kan man fortsætte med at optage samtlige relevante titler i Claes/Bakema (1994), en bibliografi over hollandske ordbøger. Denne bibliografi udmærker sig bl.a. ved at have et eget register over de sprog, som indgår i de anførte ordbøger. Heraf er der til de enkelte nordiske sprog følgende antal titler:

dansk: 183
 islandsk: 16
 finsk: 46
 norsk: 68
 svensk: 167

En pendant til den hollandske bibliografi med en systematisk bibliografi over nordiske ordbøger vil i første række kunne gøre stor nytte i Norden, men vil også i relation til alle andre sprog kunne være af stor værdi.

Temadelen i LexicoNordica 3 behandler den leksikografiske brug af korpora. Over for de indbudte deltagere i konferencen på Schæffergården i februar 1996 blev temavalget indkredset på følgende måde: "For tyve år siden var det ikke bare ingen selvfølgelighed at inddrage et tekstkorpus som den vigtigste del af en ordbogs empiriske basis. Det er det måske stadigvæk ikke i alle kredse, der findes fx en del tyske leksikografer og leksikologer, som har en række indvendinger. Men alligevel kan man i almindelighed sige, at følgende beskrivelse svarer til den generelle tendens: Kvaliteten af en ordbog er bl.a. direkte proportional med kvaliteten af den empiriske basis. På trods af denne principielt positive tendens foreligger der et væsentligt metodisk deficit. Hermed menes overvejelser om sammensætning af korpora til forskellige ordbogstyper og metodiske overvejelser om systematiske analyser af foreliggende korpora. Derimod foreligger en række instruktive bidrag om de forskellige værktøjer, leksikografen kan inddrage, således at den mere edb-mæssige problematik ikke skal stå i centrum ved det planlagte symposium." Efter afholdelsen af symposiet er denne beskrivelse ikke mere helt korrekt. Bidragene til Euralex-symposiet i Göteborg (Gellerstam et al. 1996), i det første nummer af tidsskriftet "Corpus Linguistics" og i det sidste nummer af "International Journal of Lexicography" indeholder flere artikler, som ikke koncentrerer sig om computerprogrammer og andre mere tekniske forhold.

Rent redaktionelt har vi tre tilføjelser. Vi vil for det første tilskynde potentielle bidragsydere til at tage udgangspunkt i manuskriptreglerne, som til dette nummer er blevet ændret uvæsentligt. En ændring er, at deadline er flyttet frem til 1. juni. Til gengælde vil vi for eftertiden holde os strengt til denne tidsfrist, så at bidrag, der indleveres efter denne dato, vil blive afvist.

Dernæst vil vi over for de forlag, som i sidste nummer af tidsskriftet havde indleveret annoncer, beklage den dårlige tekniske kvalitet af netop denne del. Vi har for fremtiden indført en yderligere kvalitetskontrol af forlagsreklamerne.

Endelig vil vi takke Nordisk Språksekretariat i Oslo, specielt Ståle Løland og Rikke Hauge, for en uvurderlig hjælp i forbindelse med forberedelse, trykning og distribution også af dette nummer af LexicoNordica. Beslutningen om nedlæggelse af sprogsekretariatet kommer uden tvivl til at være forbundet med ændringer i forudsætningerne for dette samarbejde. Vi vil her udtrykke ønske om samarbejde under de nye rammer, forbundet med ett fortsat godt samarbejde med de hidtidige medarbejdere på Nordisk Språksekretariat i Oslo.

Litteratur

- Ásta Svavarsdóttir/Guðrún Kvaran/Jón Hilmar Jónsson (red.): *Nordiske studier i leksikografi 3. Rapport fra Konference om leksikografi i Norden. Reykjavík 7.–10. juni 1995*. Reykjavík: Nordisk forening for leksikografi 1995.
- Claes, Frans/Peter Bakema 1995: *A Bibliography of Dutch Dictionaries*. Tübingen: Niemeyer.
- Gellerstam, Martin/Jerker Järborg/Sven-Göran Malmgren/Kerstin Norén/Lena Rogström/Catarina Rödger Pappmehl (eds.) (1996): *Euralex '96. Proceedings I–II. Papers submitted to the Seventh EURALEX International Congress on Lexicography in Göteborg, Sweden*. Göteborg: Göteborg University.
- Haugen, Eva L. 1985: *A Bibliography of Scandinavian Dictionaries*. New York: Kraus.
- Mikkelsen, Hans Kristian: Leksikografiske kvalitetsindikatorer. Selvforståelse som udgangspunkt for evaluering. I: dette tidsskrift.
- Thomsen, K.T. 1996: Om varedeklARATIONER for ordbøger. I: *LEDA. Nyhedsbrev nr. 21 – sept. 1996*, 17–26.
- Wolf, Birgit: Wörterbuch und Benutzer – Versuch einer empirischen Untersuchung. I: Ursula Brauße/Dieter Viehweger (Hrsg.) 1994: *Lexikontheorie und Wörterbuch. Wege der Verbindung von lexikologischer Forschung und lexikographischer Praxis*. Tübingen: Niemeyer, 295–389.